

Motion till riksdagen 2005/06:Sk231

av **Tobias Billström (m)**

Sänkning av de svenska alkoholskatterna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av att harmonisera och sänka skattesatserna för alkoholinköp i Sverige.

Motivering

Behovet av en helt ny svensk alkoholpolitik är skriande. De larmrapporter om ständigt ökande konsumtionsnivåer som under de senaste åren presenteras i media borde ha fått regeringen att reagera och komma med offensiva förslag.

Tyvärr har motsatsen ägt rum. I regeringens proposition från riksmötet 2002/03:35 Mål för folkhälsan gjordes en genomgång av alkoholpolitiken i målområde 11 ”Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och doping samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande”. Regeringens linje som den presenterades i propositionen handlade främst om förebyggande insatser.

Oavsett hur viktiga dessa än är, kan man inte bortse från realiteter i dagens konsumtionsmönster. Problemet är den förändrade situation som tillkomsten av Öresundsbron och EU:s förändrade införselreger skapat i södra Sverige och framför allt i Skåne. Med utvidgningen av EU österut har nu även en baltisk och polsk dimension tillkommit.

En betydande ökning av införsel av sprit, öl och vin har under de senaste åren kunnat noteras från länderna i Sveriges närhet och detta har dessutom fått en effekt som är rakt motsatt mot vad regeringen säger sig förespråka: Importen leder till att människor för in mer alkohol för sin konsumtion än vad som annars skulle varit fallet. Människor upplever helt enkelt att man gör en personlig ekonomisk vinst på införseln. Med mer alkohol som lagras i hemmen blir denna lättare exponerad för unga människor. Då ökar risken för trafikolyckor, för våld och för missbruk.

Fel! Okänt namn på

Under den senaste tioårsperioden har införselkvoterna till Sverige ökats, helt i enlighet med den tidtabell som utvecklats sedan det svenska inträdet i Europeiska unionen.

I debatten framförs ibland synpunkten att det är den ökade mängden tillåten alkohol för införsel som utgör grunden för problemen. Så är naturligtvis inte fallet. Den verkliga problematiken ligger i den ekonomiska vinst som den enskilde gör på själva införseln, oavsett kvantitet. Det är denna drivkraft som ökar både den illegala och den lagliga konsumtionen. Alkoholens kostnadsneutralitet är nyckeln till en minskad gränshandel.

Faktum är att enkel ekonomisk teori visar det orimliga i att behålla höga skatter, eftersom den förväntade vinsten på en inköpt flaska alkoholhaltig dryck i dag når nivåer där både resekostnader och andra utlägg uppvägs av den skattemässiga skillnaden, om bara en tillräcklig mängd inhandlas. Denna mängd behöver dessutom inte vara särskilt stor för att generera lönsamhet. En hypotetisk återgång till låga införselkvoter med bibehållna höga skatter skulle alltså snarare förvärra förhållandet, eftersom smuggling då skulle bli en ytterst lukrativ sysselsättning, där dessutom samhällets kostnader för brott och brottsbekämpning relaterade till alkohol skulle nå oanade nivåer.

Uppgifter finns i dag om att ungefär hälften av all sprit svenskarna konsumerar inte ingår i den vanliga alkoholstatistiken. Systembolagets egen statistik visar att konsumtionen av importerad alkohol ökar i landets södra regioner. Vi måste därför koncentrera de politiska ansträngningarna på att få bort den ekonomiska chimär, som gör att människor handlar mer alkohol än nödvändigt. En harmonisering av alkoholskatten till den danska nivån är därför den lämpligaste åtgärd som kan vidtas.

Under hösten 2002 aviserades och genomfördes en omfattande sänkning av den danska skatten på alkohol. Samma sak har också inträffat i Finland. Det redan bekymmersamma svenska läget visavi Danmark och Tyskland har dessutom fått ett motsvarande mönster vad gäller trafiken från de baltiska staterna och Polen. Detta är tillräckliga skäl för att ompröva den nuvarande politiken. Om skillnaden ökar ytterligare nås till slut en punkt där Systembolagets monopolställning över huvud taget inte kan motiveras.

I januari 2004 tillkallade regeringen den särskilde utredaren Kent Härstedt med uppdrag att följa utvecklingen när det gäller införsel och försäljning av alkohol i framför allt södra Sverige. Utredaren lämnade sitt betänkande till regeringen den 16 augusti 2004. I detta föreslogs en 40-procentig sänkning av skatten på alkohol vilket skulle träda i kraft redan den 1 januari 2005. Däremot föreslogs beklagligt nog ingen sänkning av skatterna på öl och vin.

I den nu presenterade statsbudgeten för 2006 ingår emellertid ingen skattesänkning på alkohol över huvud taget. Detta är givetvis inte acceptabelt. Regeringens hållning innebär i praktiken ett försök att undvika att ta ett politiskt ansvar för en utveckling som innebär ett ständigt ökande konsumtionsmönster vad gäller alkohol i Sverige.

En ny svensk alkoholpolitik måste vila på såväl förebyggande insatser som på insatser för att ta bort det ekonomiska incitamentet för att införa mer alkohol för personligt bruk. Det kan bara ske om regeringen presenterar offensiva sänkningar av skatten på såväl sprit som vin och öl.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 20 september 2005

Tobias Billström (m)